

Från: David Tolentino <david.t@skrivtolkning.se>
Skickat: den 30 juli 2020 14:35
Till: Registrator; Media; kommunikation@msb.se
Ämne: FHM 30/7

Klockan är 14. Välkomna till dagens myndighetsgemensamma presskonferens om covid-19. Deltagande idag är: Thomas Lindén, avdelningschef socialstyrelse, Anders Tegnell, statsepidemiolog Folkhälsomyndigheten, och Svante Werger, rådgivare på MSB. Efteråt har vi en gemensam frågestund här inne - media finns även på länk. Det finns dessutom möjlighet till enskilda intervjuer idag. Anders Tegnell, varsågod!

-Välkomna hit! Vi börjar med en snabb blick över det internationella läget, som tyvärr fortsätter åt samma håll - med nytt rekord i många länder. Stor del av fallen är i Nord- och Sydamerika. I Indien börjar det avstanna lite grann, men i Mellanöstern har vi mycket fall. Det syns på den här uppgången, där fallen ökar varje vecka. Nuvarande vecka kommer antagligen också upp på högre nivå än tidigare. 17 miljoner fall totalt i världen, nästan 700 000 avlidna. I Europa har vi tyvärr varit lite på väg upp igen - inte alls på samma nivåer som tidigare - men som ni säkert hört har en många länder i Europa börjat rapportera fler fall. Men vi ligger på 1,7 miljoner fall ändå. I Sverige fortsätter den positiva trenden, får man säga, även om det är en liten avstanning just idag. Men på det hela taget minskar antalet fall nu - speciellt de allvarliga. Drygt 80 000 registrerade fall totalt har vi. Antalet fall per dygn har gått ner lite, runt 200 just nu. Det stärks mer av att antalet IVA-vårdade som tas in fortsätter sjunka. Nu är det bara enstaka fallet om dagen, sedan några veckor tillbaka. Det är jättebra. Det gör att hälso- och sjukvården får en välbehövlig andningspaus under sommaren. Och, avlidna per dag: Även här har vi haft en trend som successivt går nedåt. Vi är nu nere i enstaka avlidna per dag i snitt. Även det är förstås väldigt bra. Detta trots att vi fortfarande testar väldigt mycket i Sverige. Allt det här bygger på att vi kan fortsätta följa de regler och rekommendationer som vi på Folkhälsomyndigheten och andra myndigheter tagit fram. En viktig bit är att stanna hemma när man är sjuk. Försöka jobba på distans så mycket som möjligt, så det fortfarande fungerar. Undvika stora sociala sammanhang och tänka på handhygien. Alla råd är förstås ännu viktigare om man är 70+, eller tillhör andra riskgrupper. Under sommaren är det viktigt att fortsätta tänka på det här: Res ansvarsfullt, undvika trängsel och att träffa nya personer så mycket som möjligt - framförallt äldre. Även att hålla sig isolerad om man blir sjuk på resa, och ta sig till sjukvården så fort som möjligt. Det har varit diskussioner om kommande hösten. Vi har ju ett stort regeringsuppdrag inför hösten, men redan nu behöver vi veta hur en del saker ska ske. Den ena biten, som vi nu landat i, är att fortsätta med rekommendationerna om att jobba hemifrån så mycket som möjligt. Men det ska förstås fungera för arbetstagare och arbetsgivare. Det gör ett kollektivtrafiken blir mindre belastad, och att de som måste resa till jobbet med kollektivtrafik kan göra det utan att bli smittade. Vi får signaler om att detta är kopplat till psykisk ohälsa, så det är viktigt att tänka på arbetsmiljöansvaret, för arbetsgivaren,

även när anställda jobbar hemma. Vi räknar med att det kommer fortsätta så här i alla fall fram till årsskiftet. Vi får se hur det blir sedan, beroende på hur utvecklingen ser ut. Det var det.

-Nu kommer information från Socialstyrelsen, först lägesrapporten om hur det just idag är. Antalet tillgängliga platser med respirator: 551. Totalt vårdas 308 patienter på IVA-platserna, av dessa har 40 covid-19. Vi börjar komma ner på rejält lägre tal än vad vi är vana vid. Övriga 243 IVA-platser är alltså icke-belagda, detta motsvarar 44 procent, just idag. Som vanligt är variationen i landet varierande, när det gäller tillgänglig IVA-kapacitet, hela vägen från 0-100 idag faktiskt. Det innebär inte att det är krisartat i regionerna som har 0, eftersom man upprätthåller beredskap genom flexibilitet och förmåga att skala upp snarare än att ha lediga platser. Vi ser återigen en minskande trend i alla regioner. 7 har ingen covid-19-patient alls på IVA. 16 procent av alla inlagda covid-19-patienter får just nu intensivvård. Ingen region rapporterar sammantaget om kritisk eller allvarlig påverkan, men viss oro finns - framförallt i turistlänen, och även på andra ställen kring turister och deras rörlighet samt vad det kan medföra. Samma bild från kommunerna: Ingen kommun rapporterar - nu är det tredje veckan också... Inte ens den lägsta rapporteringsnivån. Ingen kommun når upp till den lägsta nivå/kategorin för tredje veckan i rad, trots ökad testning. Ingen kommun rapporterar heller om kritisk eller allvarlig påverkan längre, på de sex områden vi följer. Jag ska också passa på att nämna lite grann om hälsan i allmänhet: Vi har nu fem månaders pandemi bakom oss. Liksom tidigare är det viktigt att var och en gör vad man kan för att hålla sig frisk. Det gäller att fortsätta iakttäta hygienregel och distans - inte utsätta sig för onödiga risker, även de som inte har direkt med smitta och pandemi att göra. Det är viktigt att gå på ens nödvändiga sjukvårdsbesök för att hålla sig frisk. Sjukvården har bra rutiner nu för att minimera smittrisen - så det ska inte vara ett skäl att avstå besök. Det är också viktigt att röra på sig, trots att man kanske är karantänad hemma. Man kan göra det även om man tillhör en riskgrupp - gärna utomhus! Allsidigkost är också bra, även om det är tråkigt att äta ensam. Det är viktigt att försöka upprätthålla sina sociala kontakter, trots att man är hemma - man kanske till exempel kan slå ett telefonsamtal till någon som är ensam och isolerad. "Ett brev betyder så mycket", den gamla posten-slogan. Det kanske är extra aktuellt i år! En uppmaning till vården: Glöm inte bort hälsofrämjande levnadsregler i kontakt med patienter. Hos Socialstyrelsen finns nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor - med en hel del tips och råd för att främja ett hälsosamt levnadssätt hos patienter. Glöm inte bort att de finns! Uppdatera dig gärna på det, om tiden finns.- glöm inte att ge tips och råd till patienter om vad man själv kan göra för att hålla sig frisk. Det var det.

-Från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har vi inte någon helt ny information.

Vi har fått en del frågor som rör medias bevakning av pandemin, tänkte jag ge en kort bild av vad man ser i mätningarna, och nämna några studier.

MSB gjorde en effektmätning i april, av den nationella informationssatsningen under pandemin, frågan ställdes om bland annat hur man litar av informationen man får från olika källor.

SVT och myndigheterna toppade svaren - 80 % svarade att de litade på dem i mycket hög/ganska hög grad.

Sen vård och omsorg, Sveriges Radio, riks- och lokaltidningar.

Utländska och sociala medier hamnade lägre ner.

I maj gjorde vi en särskild undersökning för att på motsvarande sett se hur informationen nått de som inte är fullt svensktalande.

Den undersökningen visade att medieanvändningen är mer splittrad än hos svensktalande.

Det är faktiskt samma informationskällor som är i topp, fattademässigt: Vården, myndigheterna och SVT.

MSB har initierat flera studier, kopplat till pandemin.

Som-institut gör en studie, där syftet är att analysera svenska nyhetsmediers rapportering, och man kommer jämföra med tidigare studier om medierapporteringen, om smittsamma sjukdomar, som från 2009.

Andra studier är myndigheternas kriskommunikation, och hur man hanterat desinformation.

MSB har i flera roller under pågående pandemin samordnat, gett stöd till ansvariga, framåtblickat, och arbetat för att bidra till god, samlad kriskommunikation:

Kommunikation med allmänheten.

Media har en oerhört viktig roll: Som informationsförmedlare, granskare, arena för samtal och debatt.

Det är i MSB:s uppdrag att stödja medieföretagens planering, och vi ser till att deras arbete följs upp i kriser, av oberoende forskare.

I vårt arbete är vi angelägna om att vara öppna och transparenta.

Vi uppmanar till tuffa frågor och kritisk granskning.

På krisinformation.se ger vi samlad ingång till all myndighetsinformation vid en händelse. Så den som söker information ska kunna hitta den snabbt och enkelt, utan att i förväg veta vilken myndighet som ansvarar för vad.

Där hittar man också lätt till myndigheternas rekommendationer, som det är viktigt att alla följer i fortsättningen, så alla kan vara en del av lösningen - även i fortsättningen.

Tack!

-Då öppnar vi för frågor här inne.

-SVT nyheter, till Anders Tegnell: Du nämnde kort om kollektivtrafiken, att försöka minska på det, i och med att man arbetar hemifrån.

Du och Lena Hallengren, socialministern, hade en pressträff - ni pratade om det individuella ansvaret, att man har eget ansvar att ta alternativa färdmedel, sen pratade ni om halvfulla bussar.

Det handlar väl mycket om ekonomin? Alla kanske inte har en bil, det kostar extra mycket - halvfulla bussar, det innebär att många linjer kommer köras.

Vem bär det ekonomiska ansvaret, och hur ser man lätt att det fungerar?

-Det är i grunden inte Folkhälsomyndigheten som hanterar den typen av frågor.

Gällande kollektivtrafiken är det en branschrekommendation man tar fram gemensamt.

De diskussionerna om ekonomin, kommer tas i de sammanhangen.

För individen är det ingen som förväntar sig att man ska köpa en bil; man får hitta alternativa färdmedel, som att gå eller cykla.

-Det kanske inte är de som har det avståndet till jobbet.

Men angående halvfulla bussar... Det är väldigt fint i praktiken, men många kanske behöver ta kollektivtrafiken. Gymnasieeleverna kommer tillbaka, och högskolan, vi har fått rapporten från början av säsongen, att det var fullt i kollektivtrafiken. Vem drabbas då? Är det kollektivtrafiken som måste ha fler linjer, eller är det individen som helt enkelt inte kommer kunna ta sig till jobbet på grund av problematiken?

-Förutsättningen är att individer och barn ska kunna ta sig till skola/arbetsplats. Behöver man använda kollektivtrafiken så ska det fungera. Därför är det så bra att man nu har en diskussion med branschorganisationer, SKR och andra - så man har dialog mellan skolor/större arbetsplatser och de som bedriver kollektivtrafiken i Sverige, för att se hur man kan ändra det.

Man känna ändra skol- eller arbetstider, eller busstiderna, för att uppnå det. Det finns en sådan vilja från alla aktörer nu. Det är det bästa sättet att göra det, istället för att ha fyrkantiga regler. Det är de som är närmast problemet som ska lösa det.

-Ekot, till Anders Tegnell: Om att äldre tackat nej till äldreboenden i flera kommuner, på grund av rädsla för smitta.

Vad kan det ge för häsloeffekter i längden?

-Vi hör att äldreboenden inte är svårt drabbade längre - gällande hälsoeffekterna kanske det är bättre att Thomas...

-Det är tredje veckan då ingen av landets kommuner ens når lägsta nivån, alltså 1 % smitta på sina boenden. Om en kommun fattar biståndsbeslut, att bevilja plats för särskilt boende, om det inte sker inom tre månader, måste det ske en anmälan till IVO. Det finns ingen anledning att vara orolig för smitta idag, och se det som skäl att inte ta i anspråk en plats man behöver på ett särskilt boende.

-Radio Sweden, till Anders Tegnell:

Vad ligger bakom de nya rekommendationer om att arbeta på distans, och att fortsätta råda folk att jobba hemifrån om det är möjligt, till slutet av året.

Vad kommer krävas för att folk kan jobba på plats igen?

-Det är ett effektivt sätt att stoppa smittan, då man ser mycket smitta på arbetsplatser. När det sker på ett bra sätt är det något som inte får så många dåliga konsekvenser, även om det finns individer som så klart inte är nöjda med det.

På grund av det, men också på grund av att vi är oroad inför hösten:

Folk kommer tillbaka till jobbet, situationen kommer bli helt annorlunda, och det kan påbörja en smitta.

Eftersom dessa åtgärder har fungerat länge, fortsätter vi gärna med dem för att försäkra oss om att vi kan hantera smittan på den låga nivå vi gjort hittills.

-Angående konsekvenserna när det gäller att jobba hemifrån, under en lång tid - vad kan det betyda för folkhälsan?

-Än så länge är det problem kopplat till psykisk ohälsa - vi har ännu inte analyserat det, men det är något som kan hända, vet vi från tidigare styckenudier.

-Än så länge är det problem kopplat till psykisk ohälsa - vi har ännu inte analyserat det, men det är något som kan hända, vet vi från tidigare studier.

Det är viktigt för arbetsgivaren att hålla detta i åtanke, och att ha fokus på att hålla personalen friska.

-En fråga om kollektivtrafik: En anledning att man nu förlänger rekommendationerna, är att minska trycket på kollektivtrafiken, men vi hör fortfarande historier om fulla bussar. Så var det för mig på väg hit, på bussen.

Vad får dig att känna dig självssäker i att ni kan hålla i dessa rekommendationer?

Bussen jag åkte var ju under juli, så det är ju knappast högsäsong.

-Vi ska nog inte vara för säkra på något, under denna pandemi.

Vi i Sverige tycker det är bra och viktigt att organisationerna själva tar ansvar, och har rutiner på plats, efter samråd med kommuner och lokala organisationer.

Om det inte fungerar, så behöver vi se över det igen och se vad vi kan göra mer. Men det är ett bra förstasteg.

-Tv4, fråga till MSB: Du säger att ni välkomnar kritiska frågor och granskningar - tycker du att medier under pandemin varit dåliga på detta?

-Jag har absolut ingen avsikt att recensera medier, utan jag ser det som en uppgift för studierna - som vi finansierar, av oberoende forskare - att se hur det har varit i nyhetsbevakningen. Jag passar nu alltså.

-Dagens Nyheter, det var tidigare uppe att man håller på att ta fram riktlinjer för olika branscher - vilka branscher handlar det om?

-Inte vad jag vet. Måste vara en missuppfattning. Jag har inte hört att enskilda branscher håller på med det, men i så fall är det ju jättebra - om man kan dela med sig av erfarenheter, för att få det att fungera så bra som möjligt.

-Det finns inga tankar på att skapa riktlinjer anpassade efter olika typer av arbetsgrupper?

-Nej, inte från Folkhälsomyndighetens sida. Jag tror, som när det gäller kollektivtrafiken, att det är bättre att självreglera det - jag tror att det fungerar bättre.

-När fortsatt hemarbete rekommenderas har vi mest pratat om anställdas situation - finns det något som tyder på att arbetsgivare är motståndare till detta? Att man ser sämre produktivitet till exempel?

-Det finns säkert andra som följt det bättre än jag, men vi har inte fått några sådana signaler. Det är nog blandat, men det finns många arbetsgivare som redan nu säger att de kommer fortsätta med det här - det tolkar jag det som att de flesta arbetsgivarna tycker det fungerar bra.

-Aftonbladet, ni har pratat om era scenarier, som kan bli verklighet i höst, att det kan flamma upp spridning på vissa platser - kan du nämna några konkreta åtgärder för det?

-Det beror på vilken typ av spridning det är, men det gäller att ha system på plats, för att upptäcka det så tidigt som möjligt, så man tidigt kan gå in med smittspårning och liknande. Sen beror det på hur spridning ser ut, om man behöver gå vidare och eventuellt stänga arbetsplatser under kortare perioder.

-Det har varit mycket diskussioner om munskydd - har Folkhälsomyndigheten diskuterat att eventuellt rekommendera det i trånga utrymmen till exempel?

-Ja, det är en kontinuerlig diskussion - när/var munskydd kan vara ett bra komplement. Därför skulle vi verkligen välkomna fler studier som visade tydligt på var man har effekt med munskydd, och vad man inte kan förvänta sig från det.

-Det finns de som hävdar att det finns underlag för att det åtminstone har en bidragande dämpad effekt på spridning, med munskydd.

-Jag har bett flera av dem att skicka de underlagen, men jag har inte fått det. Det finns en studie från Tyskland, som är intressant, men det är en enskild studie som är svår att tyda. Sen finns det en sammanfattning i en artikel som grundar sig på ett antal gamla studier. Det finns tyvärr få av länderna som nu har lagkrav på munskydd som, åtminstone i vetenskaplig litteratur, rapporterat effekt på detta.

-Vore det en mening med ansiktsmask i kollektivtrafiken, om personer som är asymtomatiska går runt med viruset?

-Det är ingen som egentligen vet det. Det är ingen som försökt mäta den eventuella effekten - inte vad jag sett i alla fall, av nyttan av munskydd i kollektivtrafiken. Det finns rätt mycket diskussioner och annat runt att man istället använder ansiktsmasken som ett skäl till att inte hålla avstånd längre, eller till och med att gå ut när man är smårjuk - det ger ett sämre skydd än att använda ansiktsmasken. Dessa negativa effekter måste man också fundera på. Men det finns knappt något överhuvudtaget publicerat om det.

-Vi tar nu in media på länk. Vi börjar med Sydsvenskan. Är du med oss?

-Ja, hörs jag? Perfekt. En fråga till Anders Tegnell: Det gäller kollektivtrafiken. I de allmänna råden ni kom ut med under våren står det att kollektivtrafiken ska begränsa antalet passagerare per fordon. När kollektivtrafikbolaget lagt ansvaret på passagerarna själva - har de då följt riktlinjen verkligen?

-Jag tror att diskussionen gått vidare sen dess. Jag tror inte vi är där i diskussionen längre., de kan, om de vill, begränsa antalet passagerare.

-Men bör de göra det? De gör ju inte det nu.

-Deras framtida riktlinjer kommer ta upp det.

-Göteborgsposten, är du med oss?

-Ja, tack så mycket. En fråga till Anders Tegnell, om trängseln i kollektivtrafiken i samband med skolstarten i höst: Du nämnde något om skoltider. Västtrafik har varit i kontakt med skolor om förslag för schemaändringar, för att underlätta för kollektivtrafiken. Kan det bli aktuellt för er att gå ut med en specifik rekommendation om att skolor ska anpassa elevernas scheman för att minska trängseln i kollektivtrafiken? Skulle det i så fall gälla gymnasieskolor specifikt, eller även grundskolor?

-Vi har inga planer på det. Men den rekommendationen finns implicit i våra allmänna råd, men även i nya regelverk för gymnasiet där man öppnar för distansundervisning. Detta i samband med vad branschorganisationerna gjort gemensamt, och att man har en dialog mellan kollektivtrafiken och skolor och större arbetsplatser. Det finns där möjligheter att få till detta på ett klokt sätt, så att man sprider ut resandet så mycket som möjligt över dagen.

-Skolor och så kan ju kanske vänta på en rekommendation från er, men det är inte ert ansvar då menar du?

-Jag tror inte att skolorna gör detta heller. Vi har en dialog med Skolverket här, om hur man kan göra. Detta bör sedan göras på lokal nivå, för att göra det på ett bra sätt. Det görs bäst på gräsrotsnivå.

-Finns andra rekommendationer för skolor, några nya, inför hösten, som ni planerar?

-Det är Skolverket som håller i det. Men i princip är det fortsatt samma rekommendationer som tidigare, att undvika trängsel så mycket som möjligt även under skoltid.

-Reuters? Är du med oss?

-Jag är med. Jag har ingen fråga idag!

-Ok! Tack!

Då är vi klara här inne. Vi börjar då ordna för enskilda intervjuer. Idag gör Folkhälsomyndigheten de enskilda intervjuerna en trappa upp; MSB och styrelsen är kvar här.

För Folkhälsomyndighetens del tänkte vi börja med SVT och Ekot. Sen kommer vakterna att hjälpa till att slussa upp de av er som vill ha enskilda intervjuer; så ni behöver inte köa.

Tack så mycket!

--

David Tolentino

Svensk Skrivtolkning AB

A Förrådsgatan 8, 169 39 Stockholm

T 08 501 181 81

W www.skrivtolkning.se

